

Skjerpede aktsomhetsvurderinger: 10 trinn

Disse 10 trinnene for skjerpede aktsomhetsvurderinger er et verktøy som skal hjelpe selskaper med å operasjonalisere sitt ansvar for å gjennomføre skjerpede aktsomhetsvurderinger i høyrisiko og områder preget av væpnet konflikt, i samsvar med den norske Åpenhetsloven, FNs retningslinjer (UNGP), OECDs retningslinjer, UNDPs retningslinjer for skjerpede aktsomhetsvurderinger, samt statenes forpliktelser under internasjonal rett for å forebygge forbrytelser mot menneskeheten i væpnede konflikter.

Steg	UNDP <i>Heightened Human Rights Due Diligence for Business in Conflict-Affected Contexts: A Guide</i>	Linker
1. Vurder verdikjeden din for å avgjøre om den er lokalisert i eller kjøper fra konfliktområder eller høyrisiko-områder	→ Les mer (side 17-20 og side 32-33)	Conflict UN Conflict Tracker Geneva Academy
2. Vurder risiko ved å ta hensyn til geografi, bransje/sector og eierstrukturer, samt gjennomgå tilgjengelig dokumentasjon		Risiko vurdering: • ITUC • Freedom House • Transparency International • OECD • OHCHR • IHL
3. Vurder reguleringer på ulike nivåer: (Sanksjonslover, frihandelsavtaler, eksportlover, offentlige anskaffelseslover, Åpenhetsloven / CSDDD)		
4. Vurder hvordan de involverte interessentene bidrar til konflikten og/eller samhandler med de som er involvert i konflikten eller høyrisikoområdet		
5. Initier og oppretthold dialog med interessenter, inkludert sivilsamfunn og relevante leverandører, for å gjennomgå nøkkeldokumentasjon.		
6. Vurder ulike scenarier og tiltak, inkludert behovet for en exit-strategi	→ Les mer (side 34)	Responsible exit (example Fair Wear)
7. Implementer klare og samkjørte handlingsplaner med en tidsramme		
8. Tilrettelegg for kontinuerlig samarbeid for å øke påvirkningskraften		Leverage Shift
9. Kommuniser effektivt hvordan virksomheten håndterer menneskerettighetspåvirkninger, tilpasset interessentenes behov og beskyttelse av sensitiv informasjon	→ Les mer (Side 38-39)	
10. Gjenta. Det er en dynamisk prosess som må tilpasses etter hvert som ny informasjon eller omstendigheter endres		

Steps	Forklaring
Vurder verdikjeden din for å avgjøre om den er lokalisert i eller kjøper fra konfliktområder eller høyrisiko-områder	Målet her er å få en bedre forståelse av verdikjeden din, inkludert din egen virksomhet, leverandørkjede og andre forretningsrelasjoner, for å fokusere på konflikter og høyrisikoområder som er relevante for selskapets virksomhet.
Vurder risiko ved å ta hensyn til geografi, bransje/sector og eierstrukturer, samt gjennomgå tilgjengelig dokumentasjon	Bruk OECDs vurderingsprosess for aktsomhet for å avgjøre om selskapet kan bidra til brudd på internasjonal lov gjennom sin verdikjede. Vurderingen bør baseres på FNs retningslinjer for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECD-retningslinjene, og inkludere en evaluering av hvor tett selskapets interesser er knyttet til de relevante bruddene på internasjonal lov. Flere åpne informasjonskilder er offentlig tilgjengelig.
Vurder reguleringer på ulike nivåer: (Sanksjonslover, frihandelsavtaler, eksportlover, offentlige anskaffelseslover, Åpenhetsloven / CSDDD)	Vurder relevante reguleringer for de delene av verdikjeden som gjelder for virksomheten din, som din egen drift, leverandørkjede eller andre forretningsrelasjoner, i de geografiske områdene der deler av verdikjeden opererer.
Vurder hvordan de involverte interessentene bidrar til konflikten og/eller samhandler med de som er involvert i konflikten eller høyrisikoområdet	Interessenter er individer eller grupper som kan påvirke eller bli påvirket av virksomheten. Enten positivt eller negativt – av virksomhetens aktiviteter og dens direkte eller indirekte forretningsrelasjoner på tvers av verdikjeden (inkludert egen drift, leverandørkjede eller andre forretningsrelasjoner).
Initier og oppretthold dialog med interessenter, inkludert sivilsamfunn og relevante leverandører, for å gjennomgå nøkkeldokumentasjon.	Interessent engasjement: En kontinuerlig prosess med interaksjon og dialog mellom virksomheten og dens interessenter som gjør det mulig for virksomheten å høre, forstå og respondere på deres interesser og bekymringer.
Vurder ulike scenarier og tiltak, inkludert behovet for en exit-strategi	Siden konsekvensene av medvirkning i brudd på internasjonal lov under væpnet konflikt kan ha alvorlige konsekvenser, er det viktig at selskapet adopterer en exit-strategi så tidlig som mulig, men flere scenarier bør vurderes.
Implementer klare og samkjørte handlingsplaner med en tidsramme	En handlingsplan er en detaljert strategi som skisserer trinnene, ressursene og ansvarsområdene som trengs for å oppnå et mål eller håndtere et problem.
Tilrettelegg for kontinuerlig samarbeid for å øke påvirkningskraften	Selskapets evne til å endre de skadelige handlingene til en annen part som forårsaker eller bidrar til en negativ påvirkning.
Kommuniser effektivt hvordan virksomheten håndterer menneskerettighetspåvirkninger, tilpasset interessentenes behov og beskyttelse av sensitiv informasjon	Transparens og åpenhet gjennom hele prosessen er verdifullt og bidrar til læring. Det er imidlertid viktig å balansere dette med forsiktighet og unngå å dele sensitiv eller potensielt skadelig informasjon.
Gjenta. Det er en dynamisk prosess som må tilpasses etter hvert som ny informasjon eller omstendigheter endres	Det er viktig å regelmessig oppdatere vurderingene og strategiene dine for å holde dem relevante og effektive. Denne dynamiske tilnærmingen sikrer at selskapet forblir responsivt til endrede risikoer og muligheter.

